

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2292

av Carina Ohlsson (S)

Mäns våld mot kvinnor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjliga åtgärder för att minska mäns våld mot kvinnor.

Motivering

Cirka 17 kvinnor i Sverige dödas varje år av en nuvarande eller före detta manlig partner. För att kunna hejda – eller åtminstone kraftigt minska – mäns våld mot kvinnor, behövs ökade kunskaper om orsakerna till att män dödar den kvinna som de har en nära relation till. Dessutom behöver män som utövar våld i nära relationer erbjudas olika beprövade behandlingsprogram för att eliminera eller åtminstone förebygga återfall i denna form av brottslighet. Anpassad och adekvat programverksamhet bör ingå som en del i straffpåföljden.

Under 2013 uppgick antalet misshandelsbrott mot kvinna 18 år eller äldre till 27 100 brott. Av dessa brott avsåg 17 000 brott misshandelsbrott som skett inomhus av bekant. Mörkertalen är dock särskilt stora när gärningsmannen är närstående. Brå har tidigare uppskattat att endast vart femte sådant fall anmäls till polisen. Man kan också se att ensamstående mödrar är en särskilt utsatt grupp, vilka främst utsätts för våld av närstående. Många av de män som begår brotten har tidigare hotat eller misshandlat kvinnan.

Oavsett på vilket sätt våldet uttrycks, är syftet med våldet alltid detsamma: att etablera och utöva makt och kontroll genom att skada och skrämja. Våld i nära relationer utmärker sig från andra former av övergrepp, då det ofta utövas under en längre period och tenderar att öka i intensitet med tiden. Detta kan leda till att våldet mer och mer blir både förväntat och ett inslag i den utsattas vardag. Enligt

Världshälsoorganisationen (WHO) utgör våldet ett allvarligt hot mot den utsattas hälsa och säkerhet. Förutom direkta fysiska skador kan det ge upphov till både psykiskt lidande såsom posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) och mer långsiktiga fysiska konsekvenser. I vissa fall är det så allvarligt att det leder till att den som utsätts för våld avlider. Dödligt våld i nära relationer är ofta resultatet av en längre tids våldsutövning inom relationen.

Behandlingsverksamheter med inriktning på män som utövar våld mot kvinnor i nära relationer har bedrivits inom svensk kriminalvård sedan 1980-talet, och verksamheten har byggts ut under senare tid. Behandlingen syftar till att motverka såväl fysisk, psykisk och sexuell som materiell våldsutövning.

Programverksamhet pågår inom kriminalvården för män som dömts för att ha utövat våld mot närstående, men skulle behöva utvidgas och bli mer omfattande och allmängiltig genom t ex tillägg i straffpåföljden. Vi vet också att pilotverksamhet har startats inom Kriminalvården där män får gruppsamtal och kan tala om sin roll som förälder, t ex i samarbete mellan kvinnojourer och Kriminalvården.

Socialstyrelsen har också fått i uppdrag att följa upp när kvinnor mördas i en nära relation, för att kunna bli bättre på att förebygga våld. Tyvärr har det tagit lång tid från utredning till beslut. Vi har ännu inte sett något exempel på uppföljning, efter de mord som skett, efter att Socialstyrelsen fått sitt uppdrag. En nolltolerans bör vara målet.

Under senare tid har det rapporterats om att skyddet för kvinnor och barn som utsatts för våld tyvärr inte alltid är ett adekvat och långsiktigt skydd. Det kan handla om att det är brist på bostäder och att kvinnorna får vara kvar längre tid än nödvändigt på kvinnojour, vilket gör att det blir brist på plats i kvinnojouren för kvinnor och barn som akut behöver platsen. Det är dessutom diskutabelt att det är kvinnan och barnen som får lämna sitt hem och inte våldsutövaren, trots att det finns möjligheter i lagstiftningen att utfärda kontaktförbud till det egna hemmet. Varför används inte lagstiftningen fullt ut så att kvinnor och barn kan bo kvar i sitt eget hem när de utsatts för våld? Detta är något som behöver ses över och om möjligt kompletteras med en ny lagstiftning. Kvinnor och barn (misshandelsoffren) måste få ett adekvat och säkert personskydd utifrån enskilda behov, så att de inte behöver flytta från sin hemkommun på grund av rädsla för sina liv.

Carina Ohlsson (S)